

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т. в. о. начальника відділу
оперативних чергових

підполковник служби цивільного захисту

Віктор ГУМЕНЮК

“ ___ ” _____ 2025 року

ПЛАН-КОНСПЕКТ
проведення заняття з навчальною групою № 14
лютий 2026 року

Профільна підготовка

Відділ оперативних чергових ГМРЦ ШР ДСНС України

Тема: «Програмно-апаратний комплекс оповіщення особового складу. Організація оповіщення та зв'язку у разі загрози виникненні надзвичайних ситуацій»

Навчальна мета: підвищення рівня знань, умінь, навичок та професійних якостей особового складу

Час: 2 години.

Місце проведення:

Робоче місце ГМРЦ ШР ДСНС України

Навчально-матеріальне забезпечення:

Конспект-лекція

Нормативно-правові акти та література:

Постанова Кабінету Міністрів України №733 від 27 вересня 2017 року «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та організації зв'язку у сфері цивільного захисту».

Питання та їх короткий зміст	Методичні вказівки
<p>Система оповіщення – комплекс організаційнотехнічних заходів, апаратури і технічних засобів оповіщення, апаратури, засобів та каналів. Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Івано-Франківської області. Методична розробка. Забезпечення оповіщення та зв'язку ситуаціях. З зв'язку, призначених для своєчасного доведення сигналів та інформації про виникнення надзвичайних ситуацій до центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій та населення. Порядок організації оповіщення і зв'язку визначений у Положенні про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях затвердженому постановою Кабінету Міністрів України №192 від 15 лютого 1999 року. Вимоги, які ставляться до систем оповіщення та зв'язку Оповіщення – доведення сигналів і повідомлень органів управління про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій (аварій, катастроф, епідемій, пожеж тощо) до центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій та населення (п.31 ст.2). Необхідно обговорити зі слухачами питання ким організовується оповіщення? Оповіщення організовується підрозділом з питань НС у складі місцевого органу виконавчої влади за схемою, яка затверджується керівником відповідного рівня. Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій забезпечується шляхом (п.2 ст.30): 1) функціонування загальнодержавної, територіальних, місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, спеціальних, локальних та об'єктових систем оповіщення; 2) централізованого використання телекомунікаційних мереж Дати під запис нормативний документ, який регламентується вивчення даної теми і дати під запис поняття термінів Дати під запис Дати під запис 3 загального користування, у тому числі мобільного (рухомого) зв'язку, відомчих телекомунікаційних мереж і телекомунікаційних мереж суб'єктів господарювання в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, а також мереж загальнонаціонального, регіонального та місцевого радіомовлення і телебачення та інших технічних засобів передавання (відображення) інформації; 3) автоматизації процесу передачі сигналів і повідомлень про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій; 4) функціонування на об'єктах підвищеної небезпеки автоматизованих систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення; 5) організаційно-технічної інтеграції різних систем централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій та автоматизованих систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення; 6) функціонування в населених пунктах, а також місцях масового</p>	

перебування людей сигнальногучномовних пристроїв та електронних інформаційних табло для передачі інформації з питань цивільного захисту державного управління, характеру і рівня надзвичайних ситуацій, наявності і місця розташування сил, які можуть залучатись до ліквідації наслідків НС. Принципи побудови територіальної, локальної та об'єктової систем оповіщення. Система оповіщення ЦЗ складається із загальнодержавної, територіальних і спеціальних систем централізованого оповіщення; локальних та об'єктових систем оповіщення, систем циркулярного виклику. У системі централізованого оповіщення можуть використовуватись апаратура і технічні засоби оповіщення ЦЗ, канали та засоби зв'язку, мережі радіомовлення і телебачення (канали звукового супроводження) центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, мережі зв'язку яких входять до єдиної національної 4 системи зв'язку (ЄНСЗ). Ці системи забезпечують оповіщення та подальше інформування: - чергових служб міністерств та інших центральних органів виконавчої влади по службових телефонах; - чергових служб місцевих органів виконавчої влади; - чергових аварійно-рятувальних служб; - сил цивільного захисту; - населення, яке знаходиться у зоні ураження. З метою виявлення загрози або факту виникнення НС, оперативного залучення сил і засобів суб'єктів реагування для ліквідації небезпечних проявів НС, збереження життя та здоров'я людей, мінімізації можливих матеріальних втрат організується повсякденне взаємінформування та встановлюється порядок оповіщення. Інформація до оперативно-чергової служби ДСНС України про загрозу або виникнення НС, її можливі наслідки подається підрозділом з питань НС місцевого органу виконавчої влади у порядку взаємодії, встановленому ДСНС, а черговими (диспетчерськими) службами територіальних органів управління або підрозділів центральних органів виконавчої влади, а також підприємств, установ, організацій у порядку і терміни, які визначаються Регламентом інформаційного обміну з питань НС. Повідомити ким здійснюється централізоване оповіщення. Залежно від рівня надзвичайної ситуації централізоване оповіщення здійснюється: оперативним черговим ДСНС України – чергових служб центральних органів виконавчої влади, територіальних органів ДСНС, оперативних чергових територіальних органів НС; оперативним черговим управлінням НС ОДА (територіального органу НС) – керівного складу та чергових служб місцевих органів виконавчої влади, населення, що знаходиться на території, на якій може виникнути чи виникла надзвичайна ситуація, а також сил цивільного захисту. Для підвищення надійності централізованого оповіщення здійснюється дублювання передавання Дати під запис Дати під запис Дати під

запис 5 сигналів за рознесеними трасами та напрямками в обхід міст і підприємств віднесених до відповідних категорій і груп з ЦО. На випадок загрози або виникнення надзвичайної ситуації загальнодержавного рівня створюється загальнодержавна система централізованого оповіщення центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Для створення загальнодержавної системи централізованого оповіщення призначена апаратура П-160. На випадок виникнення надзвичайних ситуацій безпосередньо на потенційно небезпечних підприємствах за їх рахунок створюються локальні або об'єктові системи оповіщення, які мають бути сполученими з регіональними системами централізованого оповіщення. Локальні системи оповіщення створюються на потенційно небезпечних об'єктах, зона ураження від яких, у разі виникнення на них НС, досягає заселених територій або інших підприємств, установ, організацій. Територія, яку охоплюють локальні системи, визначають характером можливої аварії і повинна бути не менше, ніж визначений розрахунком радіус зони ураження. Сигнал про запуск локальних систем оповіщення повинен надходити до: - керівників потенційно небезпечного об'єкта (ПНО); - оперативних чергових аварійних служб, підрозділів ДСНС України, структурних підрозділів з питань надзвичайних ситуацій державних адміністрацій та виконавчих органів, рад, територіальних органів внутрішніх справ; - керівників підприємств, установ установ (насамперед дитячих, навчальних, медичних закладів, що знаходяться в межах зони можливого ураження), організацій, що знаходяться в межах зони можливого ураження і населення; - місцевих органів виконавчої влади. Дати під запис 6 Порядок створення об'єктових систем оповіщення. Об'єктові системи оповіщення створюються на ПНО, зона ураження яких не виходить за їх територію. До їх складу входять абонентські радіоточки і вуличні гучномовці державної мережі радіомовлення та відомчих радіовузлів, пристрої запуску електросирен та самі електросирени, телефони, включені до системи централізованого виклику та інші технічні засоби. Об'єктові системи оповіщення повинні забезпечувати оповіщення: - керівників та інших працівників підприємства; - оперативних чергових аварійних служб, відповідних територіальних органів з питань НС, територіальних органів МВС по прямих телефонах. Для забезпечення роботи систем оповіщення використовуються: □ місцеві мережі зв'язку; □ мережі проводового (ефірного) радіомовлення та телебачення (канали звукового супроводження); □ постійно діючі мережі радіозв'язку; □ системи мобільного зв'язку; □ електросирени і технічні засоби оповіщення.

Конспект-лекцію склав:

Оперативний черговий відділу
оперативних чергових
підполковник служби
цивільного захисту

Максим ГАПОНЕНКО

«__»_____2025 р.